

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

ȘCOALELE DE STAT ÎN COMITATUL HUNEDOAREI.

Maghiarisarea
pe banii noștri.

Cetitorii „Tribunei” știu, că ministrul de culte și instrucțiune publică a recercat, printr'un rescript, congregațiunea comitatului Hunedoarei, ca aceasta să contracteze în numele comitatului un împrumut de 180,000 fl., și această sumă să o pună apoi la dispozițiunea ministrului de culte și instrucțiune publică pentru așezarea și instalarea corăspunzătoare a școalelor de stat de pe teritoriul acestui comitat.

Ministrul a promis din partea sa, că va purta de grije, ca ratele împrumutului să fie plătite la timpul seu din visteria statului, și a susținut, că de altcum comunele și așa ar fi obligate a se îngrijii, ca singuraticele școale de stat să fie ținute în stare bună.

Referentul acestei cauze a propus în ședința comisiei permanente respingerea cererii ministrului, dar la întreprinderea vicecomitetului și a inspectorului școlar, s'a primit un proiect de rezoluțiune, conform căruia comitetul se declară aplicat a lua împrumutul din chestiune, dacă ministrul garantează, că comitatul va fi scutit de plățirea ratelor, și se încredințează vice-comite, că se înceapă tratative de o parte cu vre-un institut de credit pentru împrumutarea sumei din chestiune, ear' de altă parte cu ministrul asupra garanțiilor, că ratele împrumutului se vor plăti la timpul seu din cassa statului, și comitatul nu va fi îngreunat cu această povară.

Vice-comitele are să vină apoi la timpul seu cu propuneri meritorice în acest scop.

Relativ la afirmațiunea ministrului, că comunele ar fi datoare să se îngrijească de ținerea în stare bună a școalelor de stat dintr'însele, s'a propus să se facă reprezentațiune la ministru, ca să se lămurească, după-ce el nu s'a provocat nici la lege, nici la vr'o ordinațiune ministerială valabilă, care ar impune comunelor astfel de sarcini. Din partea sa comisiunea declară categoric că nu are cunoștință despre o astfel de îndatorire a comunelor, cari și de astfel abia își mai pot suporta și sarcinile impuse de legile și ordinațiunile, despre cari avem cunoștință.

După-cum s'a raportat la timp, această rezoluțiune cu toată opozițiunea membrilor români s'a primit întocmai de congregațiune, în adunarea generală din 4—5 Ian. st. n. a. c.

Votarea s'a făcut prin sculare, deși, fiind vorba de un împrumut, trebuia să se facă votare nominală.

Vrednic de remarcat este, că nu toți membrii maghiari au fost însuflețiți de acest dar danaic al ministrului, și mulți nu s'au sculat să voteze pentru propunerea comisiei permanente, dar' putându-se constata majoritatea, propunerea s'a declarat de primită.

Acum membrii români au făcut contra hotărârii din chestiune o apelată acoperită cu iscăliturile a 12 inși.

Mai mulți și-au exprimat regretul, că din pricina scurtății timpului nefiind așăși n'au putut să o subscrie și dinși.

În hotărârea aceasta a congregațiunii din comitatul Hunedoarei se cuprinde un cinism revoltător. Vor să ne maghiarizeze pe banii noștri, pentru-că comitatul acesta are 93% de Români. Eată de ce afacerea reclamă toată atențiunea noastră.

Mai în jos publicăm apelata în întreg cuprinsul ei.

APELATA ROMÂNILOR.

Onoratei congregațiuni a comitatului Hunedoarei în Deva. Apelată înșinuată de Francisc Hosszu și soții scriși. Contra conclusului de sub nrul 4 al adunării generale din 3—4 Ianuarie 1897. Cu un actus.

Onorată congregațiune!

Cultura este o necesară și probată călăuză a vieții dar' totodată și cea mai frumoasă pozoabă a sufletului omeneac, care îl ridică pe om din animalism și îl înalță și apropie de Dumnezeu, după al cărui chip și asemănare sântem făcuți.

Trăind în epoca democrației și a egalei îndreptățiri a tuturor cetățenilor patriei, cu toții datori sântem să ajutăm și să contribuim la generalizarea culturii, lățirea ei în toate părțile populațiunii.

Vrând școlul acesta sublim, trebuie să vrem și să primim și mijloacele, prin cari putem ajunge la acest scop.

La cultură, fără școale nu se poate ajunge. Cu toții avem deci datorința umanitară și patriotică, să spriginim școala și să aducem jertfe de prisosință pentru a ei propășire.

Copilul ajuns la școală în fragedă vîrstă seamănă agrului, care trebuie bine lucrat și cu bune sămēnte presărat, ca să aducă do-ritele roade.

Dacă însă agrul cu rele instrumente se va lucra și cu grâu necurățit de neghină se va sēmēna, holda va fi slabă și de polomizi năpădită.

Nici școala nu va produce rezultate dorite, dacă instrumentul cu care vrea să pătrundă într'a elevilor creeri, e dur și necorespunzător, și capul și inima lor nu se vede cu bune și alese învățături și exemple.

Instrumentul bun al școalei este limba maternă, ear' mai aleasă învățatură, decât religiuinea și iubirea de neam, nu poate să fie.

Cu limba maternă a elevilor trebuie deci să opereze școala, în frica lui Dumnezeu să-i crească și demnitatea națională într'înși să o desvoalte.

Dacă o școală nu astfel lucrează, nu merită să-i tindem scutul și spriginul nostru, ca fiind chiar păgubitoare.

Eată de ce noi subscrișii și soții noștri de principiu ne-am ridicat glasul în contra școalelor de stat și facem această

Apelată,

în contra hotărârii luate în adunarea generală din 4 Ian. a. c. sub nrul 4, și aceluși aci sub nr. prin care s'a decis, ca acest comitat să contracte un împrumut în favoarea școalelor de stat din comitatul nostru, căci noi nu putem spriginii școale, cari nu cultura adevărată au de scop s'o lățească, ci sînt numai oficine menite să deterioreze aurul nobil mestecându-l cu proasta aramă; cari n'au altă problemă decât răpirea de suflete, înstrăinarea băieților frazezi de limba și legea strămoșilor noștri!

Din școalele de stat echisă-i cu totul limba română și propunerea religiuinei este cu totul nelngrijită.

Când statul face acestea, calcă în picioare propria-i lege și nesocotind principiile pedagogiei zădărnicește chiar și răspândirea culturii.

Deja de sute de ani propagă pedagogia principiu, că școala trebuie să se folosească de limba maternă a elevilor. Și noi, cari ne-am crescut și prin școale maghiare, cunoaștem bine tortura spirituală ce o are copilul gingaș, trebuind să-și însușească deodată cunoștințele necesare cu denumirea lor într'o limbă străină fără a fi măcar ajutorat de limba maternă.

Datorință chiar și umanitară împlinim deci, când protestăm contra chinării copiilor noștri.

Legislativa din Budapesta a avut și dînsa lucide momente, când în § ul 58 al articolului de lege XXXVIII din 1868 a zis, că „fiecare

băiat are a se instrui în limba maternă”, ear' în §-ul 17 al articolului de lege XLIV 1868 a zis, că deși determinarea limbii învățămētului la institutele de stat se ține de resortul afacerilor ministrului instrucțiunii publice, totuși din punct de vedere al succesului instrucțiunii publice, al cultivării și bunăstării comune, fiind acestea ținta supremă a statului acesta e deobligat, a purta grije, ca în institutele sale de învățămēt cetățenii de ori-ce naționalitate, dacă trădesc în masă mai mare împreună, să se poată perfecționa în limba lor maternă până unde se începe cultivarea mai înaltă academică.

Acuma însă deținătorii puterii de stat nesocotesc aceste legi principale fundamentale și necoase încă din vigoare prin alte legi echivalente folosindu-se în toate școalele de stat exclusiv numai limba maghiară, chiar și în ținuturi și sate, unde de maghiar nu-i nici pomenire, ori sînt rari ca și corbii cei albi, — și primii oficiali ai acestui comitat orbiți de preocupățiunea provenită din infect șovinism de rasă nu s'au sfîșie a mărturisii în public, că nu cunosc vre-o lege, care ar obliga statul, să introducă în școalele sale și altă limbă decât cea maghiară și afirmă, că precum confesiunile și privații pot să se folosească de limba lor în școalele ce dînsii le întemeiază și susțin, așa compete acest drept și statului, a cărui limbă oficioasă e cea maghiară, — deși §-ul 26 al legii citate mai în urmă în afineșt al 3-lea; da acest drept numai fondatorilor institutelor private, — ear' școalele statului nu s'au pot considera de private!

Din celea expuse reese în toată claritatea, că statul recunoaște de suprema sa țintă răspândirea culturii și că asta numai cu ajutorul limbii materne a elevilor se poate cu succes efectui; și tocmai pentru asta, până când privaților dă nețermurită voie în alegerea limbii de propunere în institutele lor, — pentru sine statul prescrie drept datorință îngrijirea, că fiii ori cărei naționalități să se poată perfecționa în limba lor maternă și încă aproape de vatra părinților lor.

Dar' noi sîntem îndreptățiți a cere dela stat școale cu limbă de propunere română nu numai pentru-că statul prin legi s'a obligat însuși la aceasta, — dar' și de oare-ce ca Români contribuim la susținerea acestui stat cu jertfe de sînge și bani; deci tot ca Români vrem și trebuie să beneficiăm de avantajile ce statul poate să tindă cetățenilor sei.

Și cerend cu insistență respectarea limbii române nu o facem asta cu gând dușmănos patriei, ci pentru-că iubirea limbii materne e tradițională la noi și omprobată prin istorie, căci doar' despre Români a scris istoricul celui mai mare rege al acestei țeri, fiul acestui comitat și din sângele nostru eșit, că noi mai mult ne luptăm pentru limbă, decât pentru înșăși viețea, și noi n'am avut lipsă, să ne vie, abia în secolul al XIX-lea, omul care să ne învețe, că un popor în limba sa trăiește!

Dar' satisfacere oare statul acestor îndatoriri ale sale?

Nici decât!

Vedem că în acest comitat locuit de o majoritate română de peste 90%, nici un institut cultural susținut de stat nu este, care ar subministra cultura în limba noastră.

Școalele de stat stau cu toate în serviciul așa zisei idei de stat maghiar; va să zică, deși susținute de acest stat poliglot, ele s'erveș numai unui stat încă neexistenț, și care din idee în realitate în veci nu s'au va prefaca.

Școalele de stat nu au de scop lățirea culturii, ci maghiarisarea, adică tendința de a ne falsifica copii și de a sporii și întări prin contrabandă o viață părăsită și străină în Europa. Dacă guvernul într'adever ar vrea să răspândească cultura și în aceste părți, n'ar avē decât să dea, și numai jumătate din sumele cheltuite pe școalele de stat, — școalelor confesionale existente, și atunci acestea și printr'însele cultura, ar ajunge la înflorire.

Dar' școalele confesionale nu s'au ajuto rate, ba li-se pun fel de fel de piedeci în

desvoltarea lor, și dacă ici-țolea li-se dă câte ceva, fărîmăturile de ajutor li-se dau ca elemosină rușinatoare și pe prețul independenței și caracterului lor confesional și național.

A le scusa apoi — între astfel de împregiurări — că nu-s la înălțimea chemării lor, — cum a făcut-o aceasta dl inspector școlar, este un cinism revoltător.

Tot dl inspector, acest pretins campion al culturii, s'a scăpat să zică, că poporul nostru este setos de cultură. Mulțumim dlui inspector pentru această meritată laudă adusă mult iubitelui nostru popor. Și asigurăm pe dl inspector, că acest popor ar fi în stare să facă uimitoare progrese în cultură, dacă i-ar fi mai accesibilă, dându-i-se în haina limbii materne. Greșete enorm dl inspector, când din setea de cultură a poporului nostru deduce necesitatea școalelor cu limbă de propunere maghiară!

Acestea ne sînt motivele politice naționale și pedagogice, pentru cari nu putem primi nici în principiu să luăm împrumuturi pe seama școalelor de stat. —

Dar' sînt și motive administrative și economice, cari vorbesc contra hotărârii atacate.

Și sîntem convinși, că dacă această apelată a noastră va avē rezultatul dorit, aceasta va face bucurie și multor membri maghiari ai acestui congregațiuni, cari însă n'au curajul civic să-și ridice vocea, ca nu cumva să se „compromită” luptănd alături cu membrii români, deși interese generale sînt în joc.

Atâtă degenerare, putrezire și stricăciune a produs infectul și turbatul șovinism de rasă!

Este greșit în principiu, ca un comitat să vină statului într'ajutor; dar' este și o mărșavă insultă la adresa acestui comitat românesc a-i cere mână de ajutor la maghiarisare!

Institutele de stat sînt a se susține și ajutarea pe calea bugetului.

Cum vine deci ministrul să ceară dela noi și prin noi împrumuturi pe seama școalelor de stat?

Ori n'a avut până acum cunoștință despre starea proastă a acestor școale, și pentru aceea nu s'a putut îngrijii de dînsule pe cale legală?

Atunci ori d-aa, ori organul d-sale din acest comitat, domnul inspector școlar, ori poate chiar ambii, sînt culpabili de neglițirea datorințelor sale oficioase, — chiar din al lor punct de vedere.

Că domnul inspector la tot cazul se simte vinovat, se vede și din zelul cu care a apărut cererea ministrului de culte și instrucțiune publică.

Dar' comitatul nu este chemat să scape pe nimenea de blam, dacă îi merită.

Ear' dacă ministrul a avut cunoștință despre starea școalelor de aici, dar' nu i-a succes a lua în buget suma necesară, atunci acest pas al d-sale este pur și simplu o în-cungurire a legii, la care noi nu putem să-i tindem mână de ajutor.

Apoi dacă nu a putut lua în buget suma reclamată, cum va pute îngrijii plățirea ratelor? Unde sînt garanțiile, că ratele le va pute trece în lege?

Este drept, că încă nu cunoaștem modalitățile, cum ar fi să se asigure plățirea la timp a ratelor din partea statului.

Dar' ori-cum s'ar țirgul domnii ministru și vicecomite, țirgul făcut în cele din urmă numai pe noi comitatul ne va lega, căci dacă domnul ministru Wlassics într'o bună dimineață se va pomeni, că nu mai e ministrul de culte și instrucțiune publică, urmașul seu nu va fi obligat a lua asupra-și angagiamentele înaintășului seu, dacă acela nu sînt trecute în lege; ear' dacă ratele se pot asigura prin lege, atunci trebuie să se poată asigura și obținē și suma întregă.

Ori până aco'o am fi ajuns după anul millenar, ca statul să nu mai dispună de o sumă de 180.000 fl. și să aibă lipsă de chizeși, ca să poată obținē un astfel de împrumut?

De altcum domnul ministru de culte și instrucțiune publică nu e în clar, ce se poate

face pe calea legii, ce nu; și hazardează lucruri, ce n'au basă în lege, cum se vede chiar și din hotărîrea atacată.

După-cum se vede stăm slab de tot cu garanțiile, că ratele în cele din urmă nu vor rămâne în cărcă comitatului nostru.

Dar' noi și până acum, mulțumită excelentei capacități financiare a conducătorilor comitatului nostru, sîntem binșor cufundați în datorii!

Deja fără împrumutul din chestiune sîntem îngreunată cu mai 700.000 florini datorie!

Sumă colosală pentru un comitat sêrac ca al nostru, care amenință chiar și știrbirea capacității contribuabililor de a-și plăti chiar și darea de stat.

Apoi nici cu demnitatea comitatului nu se unește, ca primul seu oficial să facă pe samsarul, și pe lângă neglițirea agendelor sale normale prin lege și în detrimentul buneii administrațiunii, să se pună a trafica cu institutele de credit pentru scopuri străine de comitat.

Pentru acestea chiar și în sinul comisiei permanente și încă din partea unor membri maghiari s'au exprimat basate temeri și s'au ridicat voci serioase contra acestei deochiate încercări a ministrului de culte și instrucțiune publică, dar' a triumfat dorul de merite patriotice și calificare spre pozițiuni mai înalte.

Deși de astă-dată numai în principiu s'a votat împrumutul, totuși, întru-cât nu se va nimici acest conclud, sîntem ca și obligați deja să-l contragem la timpul seu, deși cel puțin acum, nu avem deplină siguranță, că oare în cele din urmă nu noi vom avē să-l plătim; — este deci vorba de o îngreunare a comitatului, totuși onorata congregațiune, în pripa și excesu-i de zel vrednic de o cauză mai bună, a căutat să aplice legea și regulamentul, care pretind, ca astfel de conclud să se aducă numai cu votare nominală.

Și dl fisc comitatens, chemat să supra-vegheze și controleze, ca să nu se comită neregularități în activitatea comitatului n'a observat nici de astădată această greșală capitală, votând și dînsul simplaminte prin sculare pentru propunerea comisiei permanente.

Coaculul atacat, nu știm: cu intențiune ori din neînțelegere, zice, că subscrisul membru al congregațiunii Dr. Aurel Muntean ar fi făcut contrapropunerea, ca să fie rugat dl ministru de culte și i. p. să introducă în unele școale limba română.

Ear' membrul Francisc Hosszu Longin ar fi făcut altă propunere, ca să denege împlinirea cererii ministrului.

Asta ar vrē să presinte lucrul așa, ca și cum între membri români ai acestei congregațiunii ar fi disensiuni principiale.

Dar' nu este așa.

Noi toți am fost și sîntem contra în-cuviințării împrumutului; și membrul Dr. Aurel Muntean, a făcut numai pentru casul primirii propunerii comisiei permanente un simplu amendament ori, mai bine zis, o întregire ca să se ceară ministrului respectarea legilor în vigoare.

Caracteristic este și vrednic de remarcat, că dl vicecomite, cel mai aprig spriginitor al contragerii împrumutului, s'a încumetat să zică, că nu e competență congregațiunea, să discute, ce limbă să se folosească în școalele de stat.

Bun. Dar' cu asta însuși a afirmat, că nici la ajutorarea acestor școale nu avem să contribuim nici într'un chip.

Oare just și echitabil ar fi ca nici chiar în schimbul spriginului nostru direct să nu putem avē cuvēt provitor la aceste școli?!

Dar' abstragend dela toate aceste, rătecește colosal dl vicecomite, când contestă congregațiunii dreptul de a discuta o chestie sau alta.

Această afirmațiune s'apătată într'un moment de închipuire, că ar fi deja comite-suprem, și nu simplaminte alesul acestei congregațiunii ale cărei drepturi vrea să le restrîngă și

știrbească, este greșită de tot, de oare-ce congregațiunile comitatense pot să desbată tot ce poate forma obiect de discuțiune și în dietă.

Și se nu avem noi dreptul să cerem unui ministru respectarea legilor în vigoare, când alte congregațiuni s'au încumetat să ceară chiar nesocotirea și abrogarea acelorasi legi?

O logică, ce părere rară mai ești!

Onorată congregațiune!

Pe baza acestor motive, și anume: pentru-că chestia ajutorării școalelor de stat nu privește pe comitat; pentru-că aceste școli nu au scop cultural, și adevăratul lor scop, maghiarizarea în ultima analiză este chiar immorală;

pentru-că e o insultă necușurabilă a cere dela un comitat românesc mâna de ajutor în favorul maghiarizării;

pentru-că nu sunt garanții, că împrumutul nu va rămâne în sarcina îngreunatului nostru comitat sărac, pricu ce se periclitează chiar și capacitatea de a plăti dările statului;

pentru-că conculusul s'a luat cu desconsiderarea legii și a regulamentului și în fine pentru-că procedura ministrului de culte și instrucțiune publică este neexplicabilă și suspectă de tot;

am făcut subscriși, în numele nostru și al soților nostri de principiu, această apelată.

Din acestea dl ministru de interne se va pute convinge pe deplin, că conculusul atacat, după lege și chiar în interesul comitatului trebuie nimicit.

Cu respect cuvenit:

Francisc Hosszu Longin, Vasile Dămian, Dr. Aurel Muntean, Dr. Alexandru L. Hosszu, Dr. Silviu Moldovan, Dr. Gavrilă Suciu, Aurel Popoviciu-Barcian, Alexandru Moldovan sen. Laurian Bercian, Petru Belevu, Ioan Lazarov, Ioan Șerban.

Sibiu, 23 Ianuarie n.

Sistemul maghiar de guvernare.

Apropo de Anina »B. Hir.« publică un prim-articol, făcând următoarele mărturisiri:

»În Ungaria (mai bine zis: Unguri — R. »Trib.«) nu știu guvernare. Unde se mai întâmplă în Europa cultă ceea-ce s'a întâmplat în decurs de trei luni în Ungaria, că la adunări de popor măcelăresc oameni, că la alegeri de deputat impușcă 33 de bărbați și femei, că la alegeri de primar gendarmii impușcă ici un om, colea trei, ear' 10—15 îi rănesc.

»În alte țeri guvernul întrebuințează puterea înarmată numai în cas de »revoluție«. În celelalte state sunt așa de dese demonstrațiunile socialiste, cari seamănă a revoluțiuni și totuși cine a auzit, că gendarmii se fi pușcat în mulțime?

»Nu există altă lege în patria noastră, decât pușca? Pe ce se întemeiază puterea statului constituțional maghiar? Pe baioneta gendarmilor?..«

— În întrebare stă răspunsul.

Impăcarea naționalităților. Re-presentanța orașului Vêrșet a luat hotărârea, (la cererea comitetului suprem Pálffy) ca pe viitor să nu se aleagă de funcționari ai orașului decât numai oameni cari știu unguerește. Înzădar s'au provocat Sêrbii din reprezentanță la legea despre naționalități, care garantează comunelor dreptul de a-și alege singure limba lor de manipulare internă, căci majoritatea compusă din Ovrei »liberali« și din funcționari servili a decis conform dorințelor comitetului-suprem.

La proximele alegeri orășenești vor importa dar' și pe seama Vêrșetului fiamânzi de prin alte părți.

Prigonirile continuă. Domnul protopop din Brad, Vasile Dămian, a fost citat la pretură și ascultat pentru convocarea conferenței electorale din cercul seu. Pretorul n'a adus nici o hotărâre în cauză, — scrie »Gas. Transilvaniei« — ci a trimis protocolul la vicecomite.

Așa dar' o nouă procedură.

Din parlament. În ședința de ieri deputatul Lukács Gyula a cerut ca guvernul să înmormenteze în mod cinstit rămășițele martirilor dela Arad. Eötvös atacă fondul de dispoziție și constată necesitatea unei opoziții tari. Baronul Banffy, care în ședința premergătoare a cetit o scrisoare a lui Blaskovich (deputat apponyist) adresată președ. partidului popular, se laudă că mai are și alte. (Dar' codul penal nu-l are dl Bánffy? Să cetească în el §-ul 327!) Pulszky Ágost constată o dragoste ascunsă între apponyști și partidul popular și apoi — ședința se încheie.

Afacerea Majláth. Ministrul de culte Vlasics va merge zilele acestea la Viena ca să reguleze încurcătura cu denumirea contelui Majláth, de episcop titular. O aplanare pacinică a neplăcutului incident se așteaptă și din partea nunțului Taliani din Viena, care a făcut zilele trecute unui redactor din Budapesta următoarele declarațiuni:

»Așa se vede, că e o regretabilă neînțelegere la mijloc, care însă se va aplană pe cale pacinică, sau prin o apropiere directă a ministrului Vlasics, sau prin mijlocirea ministrului de externe. Neînțelegerea zace în aceea, că »coadjutorii« se denumesc totdeauna cu drept de succesiune și astfel la denumirea lui Majláth a fost superfluu a se mai accentua dreptul succesional, căci o denumire fără acest drept trece de raritate. Foarte natural, că Majláth se împotrivesc a primi denumirea. Dar' fiindcă Sfântul scaun voește pacea, ear' de altă parte eu cunosc pe Vlasics de un bărbat de stat conciliant; am speranță, că afacerea se va aplană în timpul cel mai scurt, spre mulțumirea tuturor...«

Adecă Majláth va primi o nouă denumire, cu drept de succesiune și Josika se va duce la — primblare!

Icoana parlamentului maghiar. »M—g« face după primirea bugetului descrierea actualului parlament maghiar, în care găsește o icoană foarte tristă. Cât despre spiritul ce dominează, autorul scrie:

»Înzădar vorbește cineva între impregiurările actuale despre stările economice grave ale țerii, despre miseriile situațiunii financiare, despre sanarea relațiunilor cu naționalitățile, despre probleme neresolvate de drept public, toate acestea resună fără echou și interes. — Din contră, dacă cineva se apucă curajos de sgândărirea chestiunilor religioase, ca și un roiu se mișcă întreagă casa, sboară exclamațiunile pro și contra, se înroșesc fețele și eată tema, care poate deștepta interesul camerei de azi.«

Eată rezultatul politicei »bisericești« a guvernului liberal.

Naționalitatea

de Max Nordau.

(Urmare.)

Lupta naționalităților este desfășurarea unui fapt care a început de secole, une-ori de mii de ani și care în tot timpul acesta a stat într-o cântă în amorfie, dar' care acum iese în sfârșit din această toropeală și merge cu pași repezi spre desnodământ.

Cum se face oare că diferitele naționalități au alunecat unele în altele?

Un popor a pătruns ca cuceritor în căminul altuia și n'a alungat pe acesta decât în parte; au rămas în mijlocul învingătorilor iloții poporului învins; sau poporul cuceritor era mai puțin numeros și nu s'a răspândit asupra învinșilor decât ca o pătură subțire de acoperire*).

Lupta trebuie în acest cas să fie reluată astăzi în punctul unde ațipise pe timpul cuceririi. Poporul cuceritor trebuie să facă cea din urmă efortare și să respingă cu desăvârșire poporul cucerit sau să-l omoare intelectualmente, lipsindu-l prin forța brutală de limba sa; afară numai dacă poporul băștinaș nu se ridică cu tărie împotriva năvălitorilor, îi alungă afară din țeară sau îi constrânge să renunțe ei la naționalitatea lor.

Faptele se mai pot petrece și altmintrelea. O parte a unui popor, care nu găsea în propria sa țeară destulă hrană și bun traiu, părăsi căminul seu și se stabilă într-o altă țeară. Dacă această țeară era atunci neocupată, dar' este locuită astăzi de alte rase emigrate mai târziu, primii ocupanți au a considera astăzi lupta pentru limba lor- ea o episodă a luptei contra obstacolelor naturale pe care o supra-abundență de populație ce roește trebuie să o susție, dacă voește să întemeze așezăminte în regiuni nouă; ei trebuie să se apere de adversarii umani, cum s'ar

*) Ținem să constatăm că aceste norme n'au nimic de absolut în ele. (N. R. »Trib.«)

apera de mlaștine și de torente, de ghețari și de prăpastii, de friguri și de animale sălbatice, de foame și de frig, — și ei nu pot considera bunul traiu, pe care nu l-au căutat departe de ei, decât ca prețul unei victorii asupra tuturor acestor obstacole viețuitoare și neviețuitoare, victorie al căreia risc este vieța.

Dacă, din contră, țeara din care emigrații au făcut o nouă patrie era ocupată, ei trebuiau să știe în ce condițiuni cereau și obțineau ospitalitate. Și dacă renunțarea la naționalitatea lor era una din aceste condițiuni și dacă ei s'au supus, slăbiciunea și lașitatea lor nu merită nici o milă, și poporul de băștină are dreptate să le ceară, în schimb pânei ce le-a dat-o, renunțarea la limba și la naționalitatea lor.

Dar' dacă ei au avut forța de a cuprinde o parte a țerii străine, fără a face concesii desonorătoare, ei trebuie să aibă și astăzi forța și voința de a face ceea-ce ar fi trebuit să facă imediat atunci, dacă ar fi fost primiți dușmănești în țeara străină: adecă se plece de acolo, sau să-și aroage cu sabia o porțiune liberă a țerii, sau în sfârșit să cadă într-o aventură pe care erau incapabili s'o ducă până la capăt.

(Va urma.)

Rosmarin.

Măcelul din Anina.

După informațiile, ce »Esti Ujság« și-le-a luat dela direcțiunea căilor ferate austro-ugare, muncitorii dela minele Reșița și Anina, (cotton Coraș-Severin) au încă din 1860 un fond de pensie, la care contribuiau anual și funcționarii minelor.

Dar' în vremea din urmă ei voră să se substragă dela aceste contribuiri și în acest scop direcțiunea aduse în vigoare un alt regulament de pensie, foarte îngreunător pentru lucrători.

Conform acestuia muncitorii au să plătească cu 2% mai mult; anii de pensie se urcă la 40, ear' vèduvele, cari aveau până acum 1/2 părți din salariul bărbatului, vor primi de aci încolo numai 1/3.

Urcarea cu 2% au primit-o lucrătorii celealalte inovații însă au provocat profundă nemulțumire.

Zece zile înainte de măcel lucrătorii au trimis o deputație la ministru și la direcțiunea căilor ferate, dar' înzădar. Ales direcțiunea s'a purtat foarte aspru cu ei, deși chiar un funcționar dela mina Anina a scris direcțiunii să facă ameliorări, căci vre-o 300 femei de lucrători s'au prezentat la el și i-au spus, că ori-ce s'ar întâmpla ele nu vor permite, ca bărbații lor să se supună noului regulament.

Lucrătorii, îndrăjiți de tinuta direcțiunii au ținut Duminecă un meeting, hotărînd a se pune în grevă.

Totuși Luni și Marți s'au dus la muncă. Mercuri însă vèzînd că nici o concesie nu li-se face, au refuzat a mai lucra, s'au dus la cancelaria direcțiunii și au început a amenința pe funcționari.

Acestia înspăimântați, au telegrafat după gendarmi, cari au sosit pe dată. Atunci funcționarii în frunte cu directorul au voit să se depărteze, sub scutul gendarmilor.

Mulțimea a pătruns însă în edificiul direcțiunii și conflictul a fost gata. Lucrătorii au început a bombarda cu petri.

Sablocotenentul de gendarmi Balló, rănit greu la cap, a căzut jos. Atunci un eergent, luând comanda, porunci: »Foc« și 24 de puști se sloboziră în lucrători. Un singur glonț și-a greșit ținta. Morți sînt: 11, dintre cari 9 lucrători și 2 femei, 13 au rămas greu răniți, ceialalți mai ușor. Îngrozită de salvele puștelor, mulțimea se risipi îndată și »pacea« se restabilă. Pentru asigurarea liniștei se ceru însă armată. Orașelul e în stare de asediu.

Un batalion al regimentului 83 de infanterie (Biserica-Albă), compania de honvezi din Oravița și gendarmii, cari au primit nouă forțe, — în total 550 de înarmați susțin ordinea. După 6 ore seara nimeni nu mai are drept să umble pe străzi; atunci se închid și toate prăvăliile și cărcimele. În mină lucrează numai zilerii; minerii sînt toți în grevă. În Anina se află 4200 de lucrători, dintre cari 2200 lucrează în omă, câte 8 ore pe zi, pe o plată de 1.00—2 fl.

Gendarmii au detinut până acum 17 oameni, între oari și o femei.

Soldățiile păzește toate atelierile de muncă și mai ales depositele de dinamid. Patrulele traversează necontenti orașelul și împregiurimca.

REVISTA PRESEI.

Presă română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 7), constată că în Austria se pregătește o nouă eră parlamentară. În ciuda Maghiarilor, cari ar dori ca și în Viena să fie ca în »Sándor-utza« unde nu încep alte elemente decât numai Maghiari.

»Se înțelege — zice »G. T.« — că un parlament, unde sînt Germani, Cehi, Poloni, Ruteni, Sloveni, Italiani, Români bucovineni etc., va apăre ca o mare amestecătură față cu asiatica uniformitate, ce o presentă camera ungurească cu cetele ei de mameluci.... Dar' cu toată fisionomia sa pestriță parlamentul vienez promise a lua tuca de scl încolo un mare rol pentru viitoarea formațiune interioară a monarchiei*.

Dreptatea (nr. 6) vorbește despre noua vèrsare de sînge din Anina, unde gendarmii și-au arătat volnicia împușcînd în grămadă. Resultatul: 9 vieți stînsse, 12 persoane rănite, alte multe arestate.

Apreciază apoi faptul cu următoarele cuvinte:

»Negreșit, că »revolta« dela Anina, oricum și din veri-ce cauză s'a născut, denotă o mare slăbiciune a onorabilei administrațiuni publice și numai spre a ei rușine servește.

Ear' în cât privește tragerea în carne vie, omorîrea atîtor concetățeni, asta este o pată atît de neagră încât, fie c'a fost lipsă nelcungurată sau numai părută de a face us de armă, nime nu o poate spăla de pe fruntea administrației.

Sînt la noi, cel puțin în aceste părți ale țerii, — incorigibili oamenii sêtoși după sînge de om«.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Dr. Gregoriu Silași.

— Autobiografie. —

Autobiografia, ce publicăm mai jos, a scris-o regretatul Silași la 1895. Ea se află scrisă de mîna lui proprie, la biroul »Enciclopediei Române«, al căruia director a fost așa de bun, ca să ni-o dea spre publicare. Eată-o:

Mă născui în Beclean (Bethlen) comitatul Solnocului inter., la 27 Ianuarie 1836, din părinții Vasiliu, protopop gr-cat. în numita comună și Cristina Moisiu. Carte română respective maghiară începui a învăța parte în casa părintească, parte din școala rectorului sau cantonului ev. ref. din loc. De școale române sătești pe acolo nu era vorbă pe acele timpuri; tata ca protopop tînăr, zelos, se încercase a înființa de acestea în tractul seu, cu locuințele cantonale ca școale și cu cantorii ca docenți, dar' cu această novațiune numai își aprinse paie în cap din partea unor posesori și a preoților acelora.

Urmai cursul învățăturilor elementare cu succes eminent la părinții franciscani din Dej, în școala cărora un singur călugăr instrua patru clase, dintre cari a IV-a clasă corespundea oare-cum primei clase gimnasiale după sistema de atunci. În urmarea acesteia, eu și fui în anul școlastic 1847/8 primit în liceul romano-catolic clujan, condus de părinții piariști, pe așa numita »gramatică« sau

a II-a din cele cinci clase gimnasiale după sistema antemartiale.

Mișcămintele din mărțișor 1848 înteriră încheierea anului școlastic și astfel me întorsei la vatra părintească cu părintele meu, care venia dela memorabila adunare a Românilor transilvani, celebrată în 3/15 Maiu. Erum-pînd revoluțiunea, parte sub aceasta, parte nemijlocit după aceasta petrecui cu folos un an școlastic la școala principală (Hauptschule) din Năsăud, locul stabil al regimentului II. român confiniar, unde se propunea foarte bine limba germană, aritmetica și elementele altor științe; ear' după aceea continuaii studiile în archi-gimnasiul piariștilor din Cluj, depu-tînd în vara anului 1855 examenale de maturitate cu nota »praeclare maturus«.

În gimnasiu era prescria a se întreba elevii în privința vocațiunii ce ar fi simțind în sine; eu mă declaram pentru cariera medicală sau de inginerie. Dar' părintele meu rēposînd în Septembrie 1854, din cauza insuficienței mijloacelor îmi căută a me duce la ael curs de învățătură superioară, la care mă trimiseră: în ces, regelul seminar central greco-catolic dela S. Barbara din Viena.

Acolo absolvi în 1859 cursurile științelor teologice, făcînd într-una în anul IV și primul rigoros din zisele științe, în urmarea căreia nemuritorul meu arhieru, metropolitul A. St. Șulufiu, în toamna aceluiași an mă chirotoni preot și pentru urmarea rigoroselor îmi exoperă unul din cele două locuri de rigorosanți cu titlul de prefect de studii, ce exista în numitul seminar central. În aieptata pozițiune aveam totodată să îndeplinesc și

funcțiunile preoțești la »S. Barbara« pentru credincioșii români ai acelei biserice.

După-ce apoi facultatea teologică a universității din Viena în Aprilie 1862 mă promovă la gradul de Doctor în teologie, 'mi-se încredințară agendele vicerectorale în desmemoratul seminar, vicerectorul de până atunci, Dr. Iosif Sembratovics, promovat fiind de episcop și mai târziu metropolit. Însă cu agendele întregi mie 'mi-se asemnă numai jumătate salariul vicerectoral și numai titlul de prefect provisor; asta sub pretextul etății mele prea tînere, în realitate însă din cauza intrigilor faurite de frații Ruteni, cari nu se uitau cu ochi buni la un superior seminarial român.

În timpul acesta (1865) bunul meu arhipăstor, care ca și ceialalți arhierii români gr-cat. mă însărcina mai adese cu afaceri eclesiastice pe la inaltele dicasterii din capitala monarchiei, mă distinsse ca titlul de archidiacon onorar. Pe urmă în 1868 căpătai și titlul și salariul de vicerector, în care calitate mă află în Octomvrie 1872 prea înalta grație a Maiestății Sale imper. și reg., la propunerea ministrului reg. ung. de culte și învățămînt denumit fiind profesor public ordinar de limba și literatura română la nou înființata universitate din Cluj, a cărei facultate filosofică în 1881 mă onoră cu diploma de Doctor în filosofie »honoris causa« și în 1878/9 mă alese de prodecan, ear' în 1883/4 de decan al seu. Ministrul de culte și învățămînt, în 1879 propuse și Maiestatea Sa mă numi și profesor îndreptățit (jogositot tandar) al limbilor semitice, din care

studiu însă, însinuându-se numai foarte puțin ascultători, n'am preles decât în două semestre. Mai adaug, că dela început fac parte în comisiunea țerii pentru censurarea profesorilor gimnasiale, ce există și pe lângă această universitate; eară »Societatea academică română din București«, astăzi Academia-Română, mă alese în sesiunea din 1877 membru onorar al seu.

Sub întreg decursul funcționării mele în seminarul dela S-Barbara am fost conducătorul »Societății bisericești-literare a teologilor români din seminarul gr-catolic central din Viena«, fundamentul căreia era pus, în puțin bani și puține cărți, încă dela începutul memoratului seminar, anul 1852. În aprelizarea marelui fotos, ce o asemenea școală literară fi are cu privire la desvoltarea și împintenarea talentelor tînere, puterea societatea în 1862—3 pe base solide, dîndu-i statute formate întărite de către arhipăstorii nostri.

Fructul a fost: traducerea și edarea romanului istoric-bisericesc »Fabiola« de cardinalul Wiseman (1862); a renumitului Catechism, de Deharbe (tomul I. 1865), din care ultimul pe la 1870 era și tomul II. din cele patru, gata de a se da la tipar. Afară de aceea în această școală eclesiastică-literară își probară aripile cunoșcuiții nostri scriitorii bisericești și nebisericești: Iustin Popău, Dr. Ioan Rațiu, Sim. Micu, G. Marchis, Ioan Boroș, Ioan Papiu, Victor Rusu, Maxim Pop și alții.

Pe aceleși timpuri cooperai și la fragedele începuturi ale României-June din Viena,

respective la contopirea »României« și a »Societății social-literare a Românilor din Viena«.

Tot în timpurie din vorbă făcui pași prin 1869—70 la Maiestatea Sa, la rēposatul ministru baron Iosif Eötvös, la »Propaganda fide« din Roma, cum și la metropolia și episcopille noastre greco-catolice pentru a se înființa în Vidin un episcopat ori vicariat episcopale: român greco-catolic, pe seama fraților Români, cari locuesc în număr notabil în acele ținuturi de pe malul drept al Dunării până pe la Varna, și cari se arătau pe atunci aplicați a trece la unire spre a scăpa estmod de persecuțiunile greco-bulgare.

Mijlocisem și ajutoare pecuniare dela Maiestatea Sa Împăratul Francisc Iosif I., dela împărătesa vèduvă Carolina Augusta, dela cardinalul Rauscher și ministrul Eötvös, încât se și ridicase o copelă română greco-catolică în Vidin.

Dară începutul bun se frînze de stîncea nepăsării celor mai competenți de a lua cu energie afacerea în mînă.

(Va urma.)

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Partidele adese și-ar pardona unei alteia, dacă s'ar pute și înțelege una cu alta. Thiers.

CRONICĂ

Sibiu, 23 Ian. n. 1897

Încă un virilist român în comitatul Sălagiului. Din comitatul Sălagiului ni-se serie: Prin rectificare s'a introdus ulterior între virilistii din Sălagiu și dl Dr. Ladislau Gyurko, avocat în Jibou ca dare anuală de 333 fl. 90 cr. Dl Dr. Gyurko și mai înainte era membru virilist în congregația comitatului Sălagiului, ca fost pretor; a fost destul însă ca d-sa se părăsescă cariera administrativă și să arete o viaă interesantă pentru cauza națională, și șovinșii l-au șters din lista virilistilor, în care cu această ocaziune abia numai după multe și stăruitoare reclame a fost reintrodus.

Atragem atențiunea abonentilor nostri, că cu nrul 12 se distează expeditor „Tribunei” la adresa aceluia, cari nu și vor fi renoit abonamentul.

Trei oraș dușmani ai statului maghiar. Solgăbirul din Ilia, Höhn Károly, a oprit a doua zi de Crăciunul românesc, pe trei băieți Români, îmbrăcați ca „Trei crai dela răsarit”, dela producțiunile lor, și i-a escortat la Deva, de unde erau.

Pricina? Bieții băieți și-au fost lipit steua și ciacalele cu hârtie roșie-galbina-albastră. În proximal număr vom da detaliuri.

Liturgia de Vidu. A apărut „Liturgia Sului Ioan Christom Vidu” în terzet pentru școlari, de Ioan Compu. Tipărit în Lipsea, pe 40 pagine 40, acest op se prezintă foarte bine ca exterior, ear cât pentru valoarea internă garantează numele autorului, în Lujoi.

3 în fl. se poate procura dela dl Vidu în Pref. de Vidu.

tonalitate de dl Vidu serie: „Tronșuș în tr'o tonitate de un grad sau două mai sus (f. dur sau g. dur) această liturgie se va pute cânta și de voci bărbătești.

La răspunsul dl Vidu a avut buna idee de a adapta trei texturi: „Doamne îndurate spre noi” — „Doamne miluește” cum se cântă în România și — „Doamne miluește-ne”.

Reolucare. Afăm cu plăcere, că profesor rus, care va face studii prin părțile noastre, nu se chiamă Syrkon, cum am luat din foile magiare, ci Petru Sircu, care e român, profesor de limba și gramatica în Petersburg.

Numărul de azi al Tribunei apare având în titlul foi literare nouă. Capul cel vechiu, întrebunțat în decurs de 13 ani, s'a totuși prea mult, și de aceea am procurat un nou clișeu. Precum cetitorii nostri au putut observa, deja mai dinainte, am introdus și în corpul foi diferite litere nouă și pe viitor vom introduce și mai multe.

Incutul cu incutul Tribuna se va renoit întreagă, precum în spirit, așa și în forma externă. Se și cuvine ca organul, care și ca direcție și ca proprietate, este al partidului național, să se înfrumusețeze și întărească tot mai mult, ca plăcut să fie în toate privințele.

Di Roberto Fava a soas un ziar în limba franceză „Correspondance Russe”, cu scopul de a face cunoscută mai ales situația noastră, a Românilor din Ungaria și Transilvania.

Dorim succes zelosului confrate.

Beniamin Pop, despre a cărui moarte am anunțat în zilele trecute a murit după-cum se spune, consumat de darere „Gaz. Transilvaniei” publică despre repausul următoarele date:

Ben. Pop s'a născut în Gheja la a. 1846 După terminarea gimnasiului cu succes strălucit și a studiilor teologice în Viena, la 1868 a fost aplicat ca profesor de istorie la gimnasiul din Blaj; peste câțiva ani a trecut ca protop la M. Mioara.

Înmormântarea s'a făcut la asistența unui public număr. Ceremoniile funebre se-au săvârșit mult după ceau mai mare dintre născuții săi. Dr. Liciniu Pop, care înzestrat cu talent distinc și calificațiune dofină, era aplicat ca profesor la facultatea teologică din Blaj. Afară de aceea, turburări produse din parte dușmană în poezii și-au amând zielele scurtându-i firul vieții.

Societate secretă în Praga. Poliția din Praga a descoperit o societate secretă, asemenea vestitei omiladne. Șapte dintre membrii societății au fost prinși. Cu privilegiul perchiției făcute la domiciliul lor, s'au aflat pumnale, revolvere și mici revoluționare, cari toate au fost confiscate. Casul a provocat mare senzație în Praga.

Gratulațiile la Români. Cu ocaziunea Anului-Nou s'au învîrtit la oficiile postale din București peste 1,500.000 bilete de vizită. În ziua sfântului Ioan Botezătorul oficiile telegrafice au primit și expedit 21.737 depeși, cu 4548 mai multe, decât anul trecut.

„Foaia Poporului”. A apărut nrul 3 al „Foi Poporului” cu următorul cuprins:

Primarticol: Frații nostri. Entrefilet: Un protest; De Anul-Nou; Matriculele de stat.

Foia: Învățători de aur dela cei vechi, de I. Dariu; — De ce e ursul sur? poveste de Ioan Vesa; Poezii Poporale.

Chiverniscalea ungurească. — Pasivitatea Apoyonștilor. — Povețe părintești (pastorala episcopului Popea).

Din lume: știri din Turcia și Rusia. Scrișori: din Sășiște (petrecerea junilor); din Jseșnița.

Din Turcia, articol instructiv cu o ilustrațiune din viața Turcilor.

Verbe înțelepte: Școalele de Iul. Simon. Partea economică: La lucru, Români! art. de S. Moldovan.

Cumpăna apricului. — Negoțul în a. 1896.

Știri economice. — Din traista cu pozelele.

Distribuire de săminte (revis). Monografia comunei Ahav (urmare). Cronică pe o pagină; Loc deschis; Mai nou; Rits; etc. etc.

De când apare ilustrată „Foaia Poporului” e și mai îndrăgită de țeranii nostri.

E destul să vadă un număr, pentru-ca să o iubească, și să nu se mai lase de ea.

Ciuma. Toate ziarele din țeară și străinătate scriu cu deosebire îngrijire despre cumplitul flagel, care bătute atât de năprasnic în India, și accentuează necesitatea iminentă a celor mai strașnice măsuri întru a pune stavila pestilenței. Ziarul englez „Daily News” pretinde între altele, ca peregrinajul la Mecca să se oprească cu ori-ce preț, deși fanatismul Mohamedanilor va fi o mare pedecă, având ei credința religioasă, că cu cât mai greu vor ajunge la sfântul loc, cu atât mai plăcut vor fi înaintea lui Mohamed. Cere totodată numitul ziar, ca Țarul și șachul Perșiei să fie înduplecați și să oprească pe deosebite lor mohamedani dela peregrinajul, de oare-ce toamă în porturile, unde s'ar imbarca peregrinii, bântue mai năprasnic groasnică boală.

Soale. Ca toate statele europene, afară de Anglia, s'ar fi în viața un congres sanitar european la Valencia. Anglia a declarat deja, că va protesta împotriva măsurilor de carantină, de oare-ce se teme, că eventualele măsuri sanitare fi vor păgubi comerțul. Guvernul Italiei a hotărât deja crearea sub carantină a tuturor vaselor, cari vor veni din India în porturile regatului.

Protopresbiteratul Geoagiu II., în urma pensionării veteranelor protopresbiter Sabiu Piao sen. s'a declarat desființat cu 1 Ian. v., ear' comunele aparținătoare lui, conform dispozițiile congresuale de arondare, trec la protopresbiteratul Geoagiu I., condus de protopresbiterul Vasile Pipoș din Hondol. În viitor acest protopresbiterat se va numi simplu „al Geoagiului”.

Procesul de divorț al faimoasei părechii priancare Chimay va daînui vre-o 2 luni. Bărbatul și soția vor trebui să se întâlnească de două-ori și de trei-ori va încerca tribunalul să-i împace. Dacă împacarea nu se va face, tribunalul va cita pe amândoi și va continua pertractarea, amnată pe 2 săptămâni.

Pungași internaționali. Zilele trecute poliția din Madrid a pus mâna pe o mare bandă de pungăși, cari trimiteau în toate părțile lumii scrisori înșelătoare, în scop de a stoarce bani. În scrisoare — căci era una și aceeași todeauna — un pretins întemnițat se plânga, că ar fi fost osândit în temnița pe viață din motive politice, dar înainte de a intra la cărbă și-a ascuns comorile de milioane, al căror loc e dispus să-l destăinuască în schimbul unei mici sume de bani. S'a descoperit, că în chipul acesta întemnițatii șarlatani au pungașit o mulțime de oameni din toate părțile lumii.

Fabricile în Rusia. După datele statistice cel mai recent în Rusia se află de prezent 47.605 fabrici, cari ocupă 649.044 lucrători bărbătești și 264.030 femeiești și întrebunțează 10.525 mașini de popor. Producția acestor fabrici, valoarează în total 1,464.000.000 ruble. Industria de fabrici este mai mult desvoltată în guvernamentele Petersburg Moscova, Kiev și Vladimir. În guvernamentul Moscova sunt 2075 fabrici cu 220.000 lucrători. cari produc în preț de 276.791.000 ruble. Gov. Petersburg are 972 fabrici cu 113.455 lucrători, cari produc anual preț de 212.928.000 ruble. Regatul Poloniei are 2701 fabrici cu 153.000 lucrători, prețul producțiunii totale e 329.485.000 ruble. În ținuturile caucasice s'au întrebunțat 1119 fabrici cu 22.000 lucrători, cari produc în preț 43.733.000 ruble. În Siberia în fine sunt 609 fabrici, cari cu 12.000 lucrătorii produc marfă pentru 12.000.000 ruble.

Știri mărunt. Senatul german și-a ales president pe prințul Wied. — Sultanul din Zanzibar s'a îmbolnăvit de moarte. — Știri din Reșița anunță, că acolo sunt temeri, că minerii se vor răsvrăți — Din 14 Ianuarie încobace 5000 de cocoraci și pânzarii din Petersburg s'au pus în grevă. — Preotul ref. Szép Gábor din Kerkás-Kapolna a fost jefuit și strangulat; făptuitorii necunoscuți.

Posta redacțiunii.

Dlul A. A. N. în Deva. Scusă întârzierea. Nu mai în nrul prox. în oate veni.

Dlul L. B. în O. M. Vom publica-o, dar' cu rezervă. Prea devine monoton aceeași temă. Primim în fiecare lună un articol, dar' variat, sau despre o temă unică.

„Un alt preot gr-cat.” Reflexiunile la „Chestiuni bisericești” se vor publica când le vine rândul.

D-nei A. I. M. Ne bucurăm, că fatalele greșeli de tipar ne ofer plăcutul prilej de a vă risipi gândul, că nu vi-am fi „buni amici”. Dimpotrivă, și istă o modestă dovadă: regretăm și noi erorile, confratelui, pe cari — crede-ne — nici intenție n'am avut de-a le exploata.

ECONOMIE.

Buciumanii și „Fortuna”.

În Noemvrie a. tr. s'a întemeiat în Budapesta societatea „Fortuna”, pentru exploatarea minelor de aur. Fundatorii au emis 400.000 de acții, a 25 coroane, subscrierea cărora continuă și acum.

Noua societate își va extinde activitatea de exploatare cu deosebire asupra Munților Apuseni ai nostri; până acum are în proprietate mina „S. Endre” din Buciumani, pe viitor însă vrea să se facă stăpână și pe altele.

Cu privire la aceasta toate ziarele de ieri din Budapesta au la tribuna economică următoarea notiță:

„Fortuna”, societate pe acțiuni pentru exploatarea minelor de aur, pe lângă aceea, că lucră cu stăruință în mina „S. Endre” din Bucium, totodată se îngrijește să ocupe teren mai departe. După-cum sântem informați această societate, întemeiată nu de mult, și-a asigurat minei de aur „Concordia”.

„Concordia” se află tot pe teritorul comunei Bucium și e vecină cu baia „S. Endre” a „Fortunei”. Proprietarii de pământ acum ai „Concordiei” sânt cu deosebire țerani din giur, cari n'au capital de exploatare, de oare-ce în fiecare săptămână împart câștigul, și n'au nici mașini, și totuși au împărțit între sine în decurs de două de ani, câte 4—600.000 de coroane în fiecare an, ca profit curat. Conținutul de aur al băii „Concordia” e enorm. Societatea „Fortuna” și-a câștigat dreptul de cumpărare la una dintre cele mai bogate mine de aur din Ardeal. Astfel se explică interesul, ce se manifestă nu numai în țeară, ci și în străinătate, față de acțiunile acestei societăți. Precum auzim, acțiunile sânt foarte căutate pe la casele de schimb din Pesta și se cumpără cu prețul peste nominal.

Atâtea e notița. Nu știm, cât adevăr să cuprindă în ea, ori apoi va fi numai un reclame pentru acțiunile „Fortunei”? În ori-ce cas Buciumanii proprietari ai „Concordiei” trebuie să bage o eventuală vânzare.

Di public. *)

— Mulțumită publică. —

Din inițiativa și prin stăruința Prea stimatului domn Iuliu Baroși, inspector școlar regesc în rețea școala adunat daturi pe seama școlariilor dela școala gr-cat. de aici dela următorii P. T. domni și doamne:

Ioan V. Rusu, protopop 1 fl.; Dr. Ioan Rațiu, avocat 10 exemplare cărți de lectură; Ioan Negruțiu, profesor preparandial în Blaj de asemenea 10 cărți de citire; Iuliu Baroși, Onoriv Tilea, inginer, Basil Pop de Hârșan, advocat, Dr. Ioan Pop, medic de stat, Iosefina Pop, nasc. Rosenthal, Ioan Costin, preot, Aron Lupean, oficial militar și N. Fagarășii, croitor — diferite vestiminte, astfel că s'a făcut suma de: 12 coruri, 8 părechi de nădragi, 4 veste, 16 cravate și 2 pălării pentru băieți; apoi pentru fetițe: o haină, o rochiță, 2 manteluțe, 3 bluze, 1 șarf, donzeci batiste și o pereche de păpuci.

Toate aceste obiecte s'au împărțit școlariilor, precum a s'a, amintit și în nr. 2 al „Tribunei”, din a. c., în ziua de Anul-Nou.

Prea stimatului domn Iuliu Baroși și tuturor generoșilor donatori li-se aduce mulțumită și pe această cale.

Sibiu în 18 Ianuar 1897.

Din încredințarea direcțiunii școlare:

Romul Simu, învâțător.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește responsabilitate.

Bibliografie.

Calendarul „Bibliotecii pentru toți” — pe 1897. —

Toată lumea, la noi, cunoaște acum „Biblioteca pentru toți”, întreprinderea folositoare și amasantă, care a avut atât succes, încât într'un an și jumătate a tipărit aproape 100 de cărți, care de care mai frumoasă și mai importantă. Zilele acestea a apărut și „Calendarul ilustrat” al „Bibliotecii pentru toți”, care este cea mai elegantă și bună publicație de acest fel. Într'adevăr, acest Calendar are 208 pagini de text, cu materia cea mai aleasă, are 23 de ilustrații perfect executate.

Materia acestui calendar se compune pe lângă nuvele, poezii, cugetări, snoave, anecdote, scrisse de autori ca: Andersen, André, Theuriet, Shelley, Jules Simon, Carmen Sylva, etc., din o parte calendaristică importantă: sărbători mobile, naționale, calendar judecătoresc, al școalelor, cronologie, țarii de statelor, tarife telegrafice, de bagage, tarife de călători etc., etc., și are și ilustrațiile următoare:

M. S. Regina Elisabeta, A. S. Principele Carol II., Independența României, I. Michel, A. Odobescu. Ioan Creangă, A. S. R. Principeasa Maria și Principeasa Elisabeta, Maica Domnului, Barbu S. Delavrancea, D. C. Olănescu, G. Ionescu Gion, Traian Demetrescu, C. I. Stănescu, Petre Dulfu, Popovici Bănățeanu, Radu Rossetti, D. Rossetti, Max, Madona din Foligno, Dumitru Stăncescu, Carol Müller, Tennyson, Ioan V. Socet și Venus dela Malta. Un exemplar costă 32 cr. Trimis cu posta 35 cr. v. a.

Chestiuni de învățământ, un volum de 340 pagini; note asupra învățământului primar de d. A. Lupu-Antonescu, profesor și inspector al școalelor primare și normale. Cuprinde următoarele capitole:

Statul și învățătorul. — Alexandri și C. Negruzzi pedagogi. — Cartea de citire. — Programa studiilor primare. — Cine, ce? — Un învățător iminos. — Negru pe alb: sărăcimea școalelor rurale, recrutarea învățătorilor, localurile, circumscripțiile școlare etc. — Conferențele didactice. — Cuceriți de Ruși. — Examenle particulare. — Școala și școlarii. — Un document școlar: reformele propuse de consiliul general de instrucțiune din 1884. — O excursiune la țeară.

De vânzare la toate librăriile și la editorul H. Steinerberg, strada Șelari nr. 18. Prețul 2 lei.

Buletin meteorologic.

Din țeară 20 Ian. n. 9 ore dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiun. atmoșf. în mm., Temperatura Oaiusului, Vântul (direcție și viteză). Rows include Budapesta, Sătmar, Cluj, Orșova, Arad, Panciova.

Sosții în Sibiu.

În 22 Ianuarie n. 1897. Hotel „Impăratul Romanilor”. Piso, privatier din Sebeșul-săsc. H. Virág și Wagner din Viena, Goldstein din Budapesta, E. Dauer din Triest și Schneider din Cluj, comercianți Ruszyak din Viena și Pindtrod din Triest, voiagiori. Roster, profesor din Regatul săsc. Hotel „Neuriner”. G. Baronin din Cluj. A. Singer, M. Schneider și L. Weiss, voiagiori, din Viena. Sonnenfeld, viagiog din Budapesta.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Duminecă, 24 Ianuarie n.

La 3 ore după amiază: „Gute Nacht Hanschen”. Comedie în 5 acte de Müller.

Seara la 7 ore: „Das Modell”. Operetă în 3 acte de Fr. v. Suppe.

Luni 25 Ianuarie. „Ballet aus Budapest”.

Stofe de mătăasă pentru bal 36 cr.

pană 14.65 fl. de metră — precum și mătăasă dela 35 cr. până la fl. 14.65 de metră, damaste lucii, bresdate și mustrate etc. (circa 240 diferite calități și 2000 diferite modele, desine se expediază acasă liber de porto și dare. Cu încungurarea mustrei. Porto duplu în Helveția. Comandele se pot face și în limba românească. [147 3—51]

Fabrica de mătăasă G. Henneberg (furnisor ces. și reg. al Gurji), Zürich.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 21 Ian. n. 1897.

Table with multiple columns: Categorie (Grâu, Orz, etc.), Preț per 100 chilo. (dela, până), etc.

Cursul pieții Sibiu.

Table with 2 columns: Categorie (Hârtie-tuceți română, Lire turcești, etc.), Cump. / vând.

Bursa de Budapesta.

Table with 2 columns: Categorie (Renta de aur ung., Impremutul câștor ferate ung., etc.), Valoare.

Bursa de Viena.

Table with 2 columns: Categorie (Renta de aur ung., Renta română, etc.), Valoare.

Bursa de București.

Table with 2 columns: Categorie (Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, etc.), Cassa.

Editor și redactor responsabil: Teodor V. Păcățian. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dresenandt.

Caut împrumut

pe întabulare la locul al doilea, pe casa mea cea nouă de aici, cari 12 ani e liberă de dare. Aceasta casă se poate și cumpăra în condiții foarte favorabile. Venitul actual după chirie face 650 fl. Bani gata se recer numai 3000 fl. Informații mai detaliate se dau în Piața-fânului (Heilplatz) nr. 4, ușa 1. [435] 1-3

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

Farmacie

cu o circulațiune de 14.000 fl. în un oraș mai mare al Ardealului, cu fabrică de sodă, e de vândut, în condiții favorabile. — Se poate prelua îndată. A se adresa la administrația „Tribunei“.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Toate scrierile profesorului Dr. Weigand despre Români

se găsesc de vânzare la „Librăria“ noastră cu prețurile originale. Astfel:

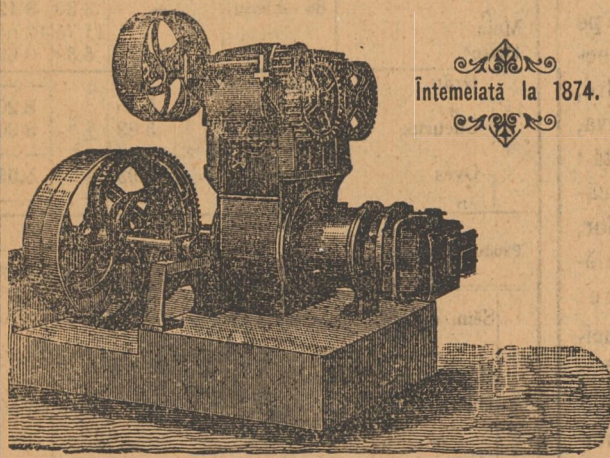
1. „Die Aromunen“, (Macedo-Români). Vol. I. „Land und Leute“, cuprinde descrierea călătoriei profesorului Weigand pe la Români din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care se interesează de frații sei. O lectură atrăgătoare și pentru nespecialiști. Volumul de 334 pag., cu 9 ilustrațiuni frumoase și cea mai perfectă carte etnografică costă fl. 6.20
 - Vol. II. (Völkertliteratur), cuprinde literatura populară, versuri și povești, cu traducerea germană și un lexicon, 386 pag., costă fl. 5.—
 2. „Vlach-Meglen“, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., cu 4 ilustrațiuni, fototipie, costă fl. 2.25
 3. „Die Sprache der Olympo-Wallachen“, cu o introducere despre popor, volum de 144 pag., costă fl. 1.85
 4. „Raportele anuale despre seminarul filologic român din Lipsca“, conținând lucrările dlui profesor Weigand și ale elevilor sei despre Români: „Primul raport“, (1894) de 157 pag. costă fl. 1.85 „Al doilea raport“, (1895) de 224 pag. costă „ 2.80 „Al treilea raport“, (1896) de 332 pag. costă „ 3.80
- Cartea de sub nrul 1, vol. I. e pentru toți Români inteligenți; celelalte se recomandă bărbaiților de specialitate. Toate sunt scrise de sine înțeles, în limba germană.

Librăria „Tipografie“, societate pe acțiuni.

Dannenberg & Schaper.

Fabrică de mașini și turnătoare de fer, Magdeburg (Germania).

Specialitate: Mașine de cărămidărie (figlărie), fabrică de păsă de orz și de cicorie.

[3076] 9-10

Poesiile

mult iubitelui și originalului poet **George Coșbuc**, se află de vânzare la „Tipografia“, pe lângă prețurile originale și anume: „Balade și Idile“ (editura Librăriei Socec & Comp., 1893) fl. 1.50. „Fire de tort“, versuri (ca continuare la „Balade și Idile“), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 fl. 1.25.

La comanda, care sunt a se adresa „Tipografie“, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

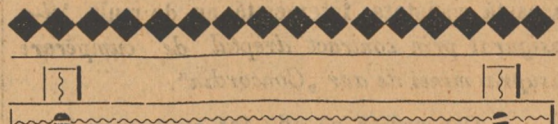
Die rechtliche Grundlage des Dualismus.

Basa de drept a dualismului

de **Dr. N. D. cavalier de Preda.**

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE **EMIL BOUGAUD.**

TRADUCERE DE **IACOB AFIN NICOLESCU.**

Editor: **Dr. E. DĂIANU.**

Prețul 70 cr. (cu porto postal 78 cr.)

Această carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihăili de Apeș printr'un circular special.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

An eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

Noutăți musicale.

La librăria „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare următoarele piese pentru voce și piano.

		Cor. Fil.
Alexandrescu Ernest I.	„Ai plâns și tu vre-odată?“ romanță pentru voce și piano	1.—
„	„Nu înțeleg“	1.—
„	„Pictorilor“	1.—
„	„Un fir electric“	1.50
Belortu D. C.	„L'Affection“, polca franceză pentru piano	1.—
„	„De Braila à Gènes“, galop pentru piano	1.—
Burlan Ioan D.	„Sărba Bucureștenilor“, pentru piano	1.—
„	„	1.—
„	„Didi“, polca mazuca pentru piano	1.50
Cristide Dimitrie St.	„Isvorul“, romanță pentru voce și piano	1.—
„	„Liniște“, vals pentru piano	2.—
Cirillo Alphonse	„Am plâns“, romanță pentru voce și piano	1.50
„	„Singurătatea“, romanță pentru voce și piano	1.50
„	„Claire“, polca pentru piano	1.—
Decker Carol	„Instituțiile-Unite“, vals pentru piano	2.—
Dimitrescu Const.	„Sărba Bucureștenilor“, pentru piano	1.—
„	„Sărba Mirilor“, pentru piano	1.—
Fotino Gh.	„Iubileul Marș“, pentru piano	1.50
„	„Surorile Hora“, pentru piano	1.—
Ionescu G.	„Elisa“, polca franceză pentru piano	1.—
„	„Zăpăni“, polca mazuca pentru piano	1.50
Kneisel Anton	„Souvenir de Zürich“, polca mazuca	1.—
Lutz Mayer	„Pas de quatre original“	1.—
Margaretescu Michel	„Gavotte dela Princesse Marie“	1.50
Mironescu Mathilde	„Les beaux yeux“, valse pentru piano	2.—
Moinaru Costache	„Parănuța“, cântec popular pentru voce și piano	1.—
Nifescu P. G.	„Hora intrășărită“, pentru piano	1.50
Ochialbi G. N.	„Hora Margareta“, pentru piano	—50
„	„Hora țărănească“, pentru piano	—50
„	„Hora ovreicuță“, pentru piano	—50
„	„Hora nebună“, pentru piano	—50
„	„De te-ar prinde neica în crâng“	—50
„	„Hora Ochialbi“, pentru piano	—50
„	„Hora nopții“, pentru piano	—50
„	„Sărba oltenescă“, pentru piano	—50
„	„Hai Cristei“, pentru piano	—50
„	„Hora lunei“, pentru piano	—50
„	„Hora Floreasca“, pentru piano	—50
„	„Hora Zuralia“, pentru piano	—50
„	„Ca la ușa cortului“, țigănească pentru piano	—50
„	„Hora Aurora“, pentru piano	—50
„	„Hora ocheșica“, pentru piano	—50
„	„Hora frunza“, pentru piano	—50
Oppelt W.	„Flori în vale“, polca mazuca pentru piano	1.—
Paulmann Sigismund	„Toujours avec argent“, polca franceză pen rus piano	1.—
„	„La blondine“, polca mazuca pentru pianot	1.—
„	„Turda“, marș patriotic	1.—
„	„Hora Reginei“	—50
Paulmann Sigismund	„Sărba papușelor“	—50
„	„Marș turcesc“	—50
„	„Pune talpa la pământ“, brău pentru voce și piano	—50
Polyso-Micunesti N.	„La belle Alexandrine“, mazuca de salon	1.50
Rădulescu Eleutheriu	„Suvenir de Focșani“, polca mazuca	1.—
Schedi Mihail	„Pensées de Printemps“, Morcean de salon	1.50
Schlichting S.	„Kreutz-Polca“, original	1.25
Simionescu Ioan R.	„Doina Jiului“, pentru voce și piano	1.50
Spirescu Oscar	„E greu să uiți“, romanță pentru voce și piano	1.50
Trifu Gh.	„Te iubesc“, romanță pentru voce și piano	1.—
Vasilin N.	„Cecilia“, vals pentru piano	2.—
Zika Anton	„Pe aripelile amorului“, vals pentru piano	2.—

Noutăți apărute în urmă.

Burlan I. D.	„En Vogue Quadrille“	1.50
„	„Nunta de argint“, marș	1.—
Capsa M.	„Intermezzo“, pentru piano	1.—
Cirillo Ant.	„Les fleurs de Mai“, valse	2.—
Dimitrescu C.	„Sărba oficerilor“	1.—
Ivanovic	„La fille du Marin“, valse	2.—
Kaps C.	„Daisy Bell“, valse (All Right)	1.50
Lowthian	„Veneția“, vals	1.50
Pursch O.	„Nunta de argint“, vals	2.—

„Veselia română“,

colecțiune de piese alese, pentru voce și piano.

Nr. 1. Raynald L.	„Vinul de Cotnari“, vals cânt. cu cuvinte rom. și fran.	1.—
2. Sayers Henry L.	„Tararabum-der-é“, cânt. cu cuvinte românești și franțoești	1.—
3. Filloreanu Al.	„Imnul școlarului“, pentru 3 voci și piano	1.—
4. Alexandrescu Er. I.	„Nu înțeleg“, romanță	1.—
5. Moninszko	„Cosacul“, cântec polonez, cu cuvinte române	1.50
6. Vargă F.	„Măști“, polca cu cuvinte române și franceze	1.—
7. Mureșianu A.	„Dăstăpă-te Române“, cântec patriotic	1.—
8. Dorianu I.	„Liliacul alb“, cu cuvinte române și franceze	1.50
9.	„E. ah! iubirea“, cantonetă pentru voce și piano	1.50
10. Denza L.	„Ochi albaștri“, cu cuvinte române și italiene	1.50
11. Cuna L.	„O dragă Margaretă“, cuvinte de I. Dorianu	1.—

Noutăți apărute în urmă.

Volstedt	„Lustige Brüder“ (Frații veseli), vals	1.—
Voreas D. D.	„In fênul de curând cosit“, romanță	1.—
Wagner F.	„Vulturul“, marș (Unter Doppel Adler)	1.—
Wiest Louis	„Privighetoarea de peste Olt“, potpourri național Nr. 1/2 a	2.—
Nr. 12. Zeller	„Nu fi supărat“, Sei nicht böse“, cuvinte de Dorianu	1.—
13. Gozlan	„Visul“ (Le rêve), romanță, cuvinte de Dorianu	1.50
14. Dumitriu	„Cât te-am iubit“, romanță	1.—
15. Dorianu	„All Right“, cuvinte române și franceze	1.—
16. Dumitriu	„Sărba lui Zdrelea“, cu cuvinte	1.—
17. Dorianu	„La tine copilă dragă“, romanță	1.—

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

CRISĂ MARE!

New-York și Londra nu au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface provisiunea sa mare numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu împuternicit. Expedez deci ori-și-cui obiectele următoare pe lângă simpla remunerație de fl. 6.60 și anume:

- 6 cuțite fine cu tăiș veritabil englez.
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată.
- 6 linguri de argint patent american.
- 12 lingurițe de argint patent american.
- 1 lingură pentru supă, de argint patent american.
- 1 lingură pentru lapte, de argint patent american.
- 2 pahare pentru ouă, de argint patent american.
- 6 tave Victoria englezești.
- 2 felinare frumoase de masă.
- 1 sită pentru ceain.
- 1 lopătică pentru zahăr pisat.

44 de bucați la olaltă numai fl. 6.60.

Toate acestea 44 de bucați au costat mai înainte fl. 40 și se pot căpăta acum pentru prețul minimal de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează culoarea de 25 ani pe garată. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin acestea în public, a retrimite banii tuturor cărora nu le convine marfa. Nimeni să nu lase deci privilegiul acesta admirabil și să-și procure splendidă garnitură, care e cu deosebire acomodată ca

cadou de nuntă și de ocaziune

precum și ca prezent de nuntă și pentru toate gospodăriile mai bune.

Se capătă numai la

[177] 2-5

A. HIRSCHBERG,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent Viena, II, Rembrandtstrasse 19. — Telefon Nr. 7114.

Expediția în provincie se face cu rambursă sau pe lângă anticiparea sumei.

Praful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca înregistrată de-alături (metal higienic).

Extras din scrisorile de recunoștință:

Expediția d-voastră de tacâmuri am primit-o, sînt foarte mulțumit cu ele și mă rog a-mi trimite încă o asemenea garnitură, constătoare din 44 bucați de argint american patent. Bozovici (comitatul Caras-Severin), 18 Iulie 1896.

Keresztes Sándor, judecător superior.

Pilis, în 24 August 1896 (comit Pestei).

Stimate Domnule!

Sînt foarte mulțumit cu garnitura. Mă rog a-i trimite soacrei mele, baronesei Nyary nasc. de Somogyi, trei asemenea garnituri la Szunto. Baron Iulius Nyary.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vînd casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientizitatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voui face cele mai ieftine prețuri și voui executa în cel mai conștientios mod toate comanda, semnez în speranța unei clientele binevoitoare

[950] 42—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acordă și plătierea în rate.

